

La vida feliç, Sèneca

Conferència sobre ètica, Wittgenstein

Per acabar l'any, una bona dosi de filosofia. Ens acostem a dos dels més grans pensadors de la tradició occidental per mitjà de textos molt breus però farcits de sentit. A banda de gaudir i reflexionar sobre cada obra en particular, la cerca d'elements comuns a l'hora d'entendre com ens hem de conduir els éssers humans enriquirà de ben segur el debat.

Quin és el camí que tot home ha de seguir per ser feliç? Què és o, en tot cas, com es pot definir aquesta felicitat? Aquestes dues qüestions es formulen i es desgranen a *La vida feliç*, un dels tractats morals clau dins l'obra filosòfica de Sèneca. *La vida feliç* parteix de la idea que l'home feliç és aquell que viu d'acord amb les regles de la natura i que sap trobar l'equilibri just entre la virtut i el plaer. Aquest breu opuscle recull, amb força i originalitat, moltes de les qüestions cabdals de l'ètica antiga. Els plantejaments de Sèneca, filòsof de gran influència en el pensament i la cultura occidentals, ressonen encara dos mil·lennis més tard tot il·luminant les consideracions que nombrosos pensadors moderns, des del Dalai Lama fins a Zygmunt Bauman, han anat recollint i formulant, des d'altres perspectives, buscant respostes als secrets de la felicitat.

Luci Anneu Sèneca (4 aC – 65 dC) va néixer a Corduba (l'actual Còrdova), a Hispània. De jove, però, el portaren a Roma per estudiar-hi gramàtica i retòrica. Anys més tard, esdevingué un reconegut polític, filòsof i dramaturg, home de gran poder i influència en aquest primer segle de l'Imperi romà. La mort li arribà l'any 65, quan el van acusar d'estar implicat en la conspiració de Pisó (un complot per matar l'emperador Neró) i fou obligat a suïcidar-se. La seva producció filosòfica pren la forma d'epístoles i tractats morals que posen èmfasi sobretot en les qüestions que afecten el dia a dia com a base per resoldre els problemes de la vida i assolir la felicitat.

El 2 de gener de 1930 Ludwig Wittgenstein llegia una conferència davant dels membres de la societat «The Heretics», a Cambridge, en la qual donava el seu punt de vista sobre què és (i què no és) l'ètica, una qüestió que sempre el va preocupar profundament. Entesa per ell com una tendència clau de l'esperit humà, descartava que es pogués ensenyar, que fos una ciència o que fos capaç de conduir-nos cap el bé.

Ludwig Josef Johann Wittgenstein (Viena, 26 d'abril de 1889 - Cambridge, 29 d'abril de 1951) fou un filòsof austríac, nascut en el si d'una família de l'alta burgesia industrial d'ascendència jueva, rica i culta, famós per les seves recerques sobre el llenguatge. Va impartir docència a la càtedra de filosofia de la Universitat de Cambridge entre el 1939 i el 1947. És famós per haver inspirat dos dels principals moviments filosòfics del segle XX: el positivisme lògic i la filosofia del llenguatge ordinari. Al llarg de la seva vida, també va publicar la ressenya d'un llibre, un article, un diccionari per a nens i el *Tractatus Logico-Philosophicus* (1921), de 75 pàgines. El 1999, en una enquesta sobre els llibres de filosofia més rellevants, la seva obra pòstuma, *Investigacions filosòfiques* (1953), es va considerar el llibre més important de la filosofia del segle XX.